FIŞĂ DE PREZENTARE IMOBIL

B-dul Lascăr Catargiu nr. 54, casa ing. C-tin Vasilescu (Aeroclubul României), arh. Duiliu Marcu, 1913-16, eclectism, D+P+1+M

Localizare
Adresă: b-dul Lascăr Catargiu nr. 54, sector 1, Bucureşti;
Cadastru 1991: 10-D1+D2;

Încadrare juridică
Monument istoric: da;
Cod LMI: B-II-m-A-18338;
Zonă protejată: ZP12 – B-dul Lascăr Catargiu;
Zonă de protecţie a: -
Tip de proprietate: publică;

Proprietari şi funcţiuni
- Ştefan Şendrea* (?–1911–?): proprietar al parcelei pe planul cadastral din 1911;
- ing. C-tin M. Vasilescu* (cca. 1913/6-1930): locuinţă;
- prinţul Valentin George Bibescu* (1930-1936): locuinţă;
- Aeroclubul Regal Roman (1936-cca. 1945): sediu;
- statul român (cca. 1945-1990): policlinică, cazare pentru muncitori;
- Aeroclubul României (1990-prezent): sediu, spaţiu de birouri;

* Personalităţi:
- Ştefan Şendrea – ministru al justiţiei în guvernul Petre S. Aurelian (1896-97);
- ing. C-tin M. Vasilescu – antreprenor de lucrări publice;
- prinţul Valentin George Bibescu (1880-1941) - pilot;

Datare
Data eliberării autorizației de construcție: - ;
Perioada construcției: 1913-1916;
Arhitect: Duiliu Marcu;
Intervenții/modificări ulterioare: da;
- **1991** – consolidare și restaurare: înlaturarea peronului cu terasă ce despărțea curtea în două zone;
- **2004-9** – restaurare exterior: a fost îndepărtat stratul de zugrăveală adăugat în perioada comunistă, ramânând vizibilă vechea placare cu piatră;

Încadrare stilistică
Generală: eclectism;
Influențe/elemente: beaux-arts;

Indicatori urbanistici

Parcelă
Suprafață: 811 mp;
Perimetrul: 114 ml;
Nr. aliniamente: 1;
Nr. clădiri/parcelă: 1 (A);
Front principal: 29 m;
POT: 47%;
CUT: 1,87;

Corp A
Amprentă la sol: 380mp;
Regim de înaltime: D+P+1+M;
Înaltime la cornișă: 10,5 m;
Nr. calcane: 1;
Aliniată la stradă: da;
Retragere de la aliniament: 4 m;
Lungimea fațadei principale: 18.5 m;
Stare fizică: bună;

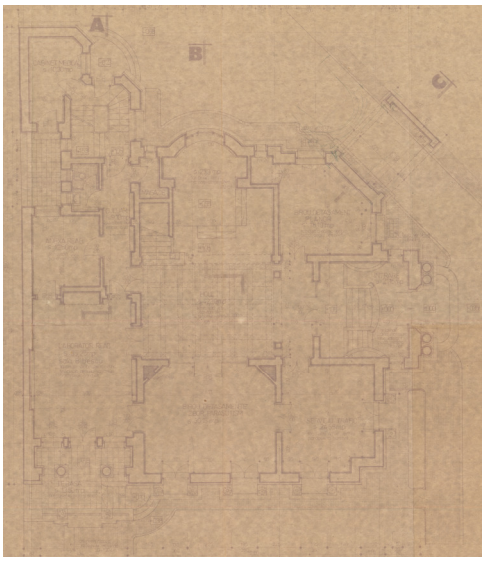
Relația clădirii cu parcela, împrejmuire, volumetrie generală

Clădirea Aeroclubului este amplasată pe o parcelă de formă aproape pătrată, fiind lipită la calcan pe limita de NV a proprietății, și retrasă de la celelalte limite ale parcelei. Rezultă trei spații-tampon între clădire și limitele de proprietate, și anume: o grădină de fațadă către bulevard (la SV), o curte laterală de acces (la SE) și o curte de serviciu în spate (la NE).

Împrejumuirea este de mai multe tipuri. Astfel, către bulevard (SV) se respectă regulamentul epocii, care prevedea un gard transparent, alcătuit dintr-un soclu de piatră și un grilaj din fier forjat. Ideea de transparență se păstează și în cazul împrejmuirilor pe celelalte limite, însa grilajul este realizat din piese prefabricate din ciment.

Din punct de vedere volumetric, clădirea se prezintă ca un corp compact, într-o compoziţie elaborată, cu numeroase decroşuri materializate în forme de tip balcon, terasă sau bovindou. Acoperirea de tip mansardă preia aceste decroşuri, sporind complexitatea volumetrică. În urma retragerilor de la limitele parcelei, rezultă trei fațade, tratate diferențiat: fațada principală, de reprezentare, către bulevard (la SV), fațada laterală, a accesului principal (la SE), respectiv fațada din spate, a accesului de serviciu (la NE).

Planimetrie, organizare interioară

Planul cuprinde câte trei travei pe ambele direcţii, plus înca o travee independentă, anexată în colțul dinspre N, ce rupe simetria planimetrică. Accesul principal se realizează prin intermediul unui vestibul generos, cu o scara monumentală (din marmură) ce conduce în holul principal; acest hol este amplasat în centrul clădirii, având rol de distribuire a circulațiilor în întregul edificiu. Accesibilă din holul central, scara principală se afla în partea dreaptă a direcției de acces în clădire, deschizându-se printr-un bovindou către fațada din spate. Există și o scară secundară, de serviciu, amplasată în traveea din colțul de N și în directă legătură cu accesul din spate, în jurul căreia se dezvoltă zona de utilități (bucătărie, grupuri sanitare, depozitări). Din holul central (atât la parter, cât și la etaj) se accede în încaperile de reprezentare (saloane, birouri) și de odihnă (dormitoare).

Structură, materiale şi tehnici de construcţie, finisaje

Sistemul constructiv este alcătuit din zidărie portantă de cărămidă şi din planşee din beton armat. Acoperişul mansardat are o structură de tip şarpantă din lemn, cu învelitoare din tablă zincată fălţuită.

La exterior, se remarcă o diferenţiere a faţadelor din punct de vedere al finisajelor. Astfel, faţada principală şi cea laterală sunt placate cu piatră naturală, în bosaj decorativ, primind o tratare decorativă elaborată, prin diverse tipuri de ornamente aplicate, din piatră naturală: panouri decorative cu motive florale, console foliate, baluştri, mascheroni, modilioane şi consolete. În schimb, faţada din spate este doar tencuită, iar ornamentaţia este redusă şi simplificată. Soclul este realizat din ciment pe faţada din spate, respectiv din piatră naturală, buciardată, în cazul celorlaltor două faţade. Tâmplăria exterioară este cea originală, fiind realizată integral din lemn, cu excepţia uşii accesului principal, din fier forjat. Tot din fier forjat sunt alcătuite şi majoritatea parapetelor, în cazul balcoanelor de tip franţuzesc sau a zonelor de terasă.

La interior se conservă aceeaşi atitudine relativ rezervată faţă de aspectul decorativ, dar unele finisaje originale nu se mai păstrează. În zona holului central, pardoseala este din marmură albă (la parter) şi din parchet lamelar (la etaj), în timp ce tavanele sunt casetate: din lemn (la parter) şi din tencuială şi stucatură (la etaj). Pereţii sunt decoraţi, pe alocuri, cu stucaturi în relief: pilaştri, panouri decorative. Se remarcă scara principală, realizată integral din lemn, cu decoraţii sculptate în zona capitelurilor stâlpilor de susţinere, şi cu o balustradă bogat decorată, de asemenea sculptată. La interior, tâmplaria din lemn nu mai este cea originală.

Partiu compoziţional, comentariu stilistic

Per ansamblu, clădirea se caracterizează printr-o volumetrie complexă şi ierarhizată, printr-o planimetrie functională ce adoptă formula holului central de distribuţie, şi printr-o tratare decorativă oarecum sobră, fără excese. Desenul faţadelor relevă o preferinţă pentru asimetria de ansamblu şi pentru simetria de subansamblu, fapt corelabil cu necesităţile funcţionale la nivel de spaţiu interior.

Faţada principală, orientată spre bulevard, este împărţită asimetric în două zone.

Cea mai amplă zona, dinspre Piaţa Romană, conţine trei registre verticale generate de câte trei rânduri de ferestre dreptunghiulare înalte, atât pe parter, cât şi pe etaj. Registrele sunt separate prin panouri în relief, ce nu primesc însa decoraţie aplicată, şi care se dezvoltă neîntrerupt pe întreaga înalţime a parterului şi a etajului, în lipsa unei eventuale profilaturi orizontale care să realizeze separaţia vizuală dintre cele două niveluri. Ferestrele au ancadramente simple, fiecare fereastră fiind prevăzută cu câte un balcon franţuzesc, cu parapet din fier forjat, specific epocii. Între rândurile de ferestre de la parter şi etaj sunt încadrate panouri decorate cu mascheroni (capete de berbec) şi ghirlande. Zona cornişei se remarcă prin amploarea şi densitatea decoraţiei: consolete şi denticuli sub cornişă, respectiv baluştri şi lucarne decorate deasupra. Ancadramentele lucarnelor cuprind frontoane în arc de cerc, susţinute de pilaştri canelaţi.

Zona mai restrânsă, dinspre Piaţa Victoriei, se dezvoltă pe un singur registru vertical, dar primeşte o tratare specială, atât arhitectural, cât şi decorativ. Raţiunea acestei diferenţieri ierarhice constă în presupunerea că, judecând după prezenţa treptelor, pe aici s-ar fi realizat un acces dinspre bulevard, acum desfiinţat. Această zonă este retrasă de la linia generală a faţadei

principale, pentru a permite o terasă acoperită la parter, un balcon liber la etaj, şi înca un balcon în zona de mansardă, prin retragerea acoperişului. Terasa de la parter este separată de zona treptelor de acces prin intermediul a două coloane ce susţin o grindă din piatră, decorată cu motive acvatice (central) şi florale (lateral). La etaj, în zona cornişei, se repetă formula decorativă din cealaltă secţiune a faţadei, unificând astfel imaginea.

Faţada laterală corespunde intrării principale şi este tratată simetric, fiind subîmpărţită în trei registre verticale. Registrul central cuprinde accesul principal (la parter) şi un balcon cu o fereastră înaltă (la etaj). Uşa accesului este încadrată de câte două perechi de coloane, aşezate pe o extensie a soclului buciardat, şi care susţin o grindă similară celei din zona terasei de la parter, de pe faţada principală. Deasupra acestei grinzi se află balconul de la etaj, al cărui parapet nu mai este din fier forjat, ci din piatră naturală, cu baluştri. Accesul din interior pe acest balcon se realizează printr-o fereastră de mari dimensiuni, terminată la partea superioară în arc de cerc. Întrucât înalţimea acestei ferestre depăşeşte linia cornişei, aceasta din urmă va prelua forma semicirculară pe zona de deasupra ferestrei, rezultând o imagine monumentală. Registrele laterale sunt tratate similar celor de pe faţada principală, cu ferestre înalte atât la parter, cât şi la etaj, cu observaţia că una din cele două lucarne lipseşte, fapt ce perturbă simetria faţadei.

Faţada din spate este asimetrică, similar celei principale, dar prezintă numeroase rezalituri. Elementul de interes al faţadei este vitrajul amplu din zona bovindoului, ce corespunde scării principale. Mansarda are două niveluri în această zonă, fapt ce conduce la o imagine diferită. De asemenea, un alt element de particularitate este şi subansamblul volumetric dezvoltat pe traveea din colţ, alipit limitei de proprietate, prin care se face accesul secundar. Acest volum se dezvoltă pe parter şi două etaje, deşi înalţimea sa nu depăşeşte înalţimea restului clădirii, ce este organizată pe parter şi un singur etaj. Acest lucru se realizează printr-o înalţime de nivel mai mică, având în vedere destinaţia exclusiv utilitară a acestui subansamblu: scară de serviciu şi spaţii tehnice.

Bibliografie:

- Grigore Ionescu, *Bucureşti – Ghid artistic şi istoric*, Bucureşti, 1938;
- Constantin C. Giurescu – *Istoria Bucureştiului*, 1979;
- Avize, memorii, notificări din perioada 1990-1991, de la Institutul Naţional al Patrimoniului;
- Scurt istoric – SC CONTIM SRL, din documentaţia de restaurare a componentelor artistice;
- www.aeroclubulromaniei.ro/aboutus/istoric;

Documentare: Handrea Mihai, Comănescu-Gâlmă Răzvan, Buzatu Alexandru;
Redactare: Buzatu Alexandru.